

5 Przełom na frontach i koniec II wojny światowej

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XLVII. II wojna światowa i jej etapy.

Uczeń:

- 1) charakteryzuje etapy agresji i aneksji obu totalitarnych mocarstw;
- 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne);
- 3) charakteryzuje politykę hitlerowskich Niemiec na terenach okupowanej Europy, z uwzględnieniem różnic w modelach polityki okupacyjnej realizowanej przez Niemcy na wschodzie i zachodzie;
- 4) wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi.

Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 2) charakteryzuje przebieg działań wojennych na Dalekim Wschodzie i innych frontach II wojny światowej;
- 4) charakteryzuje sytuację ludności cywilnej oraz jeńców wojennych, z uwzględnieniem przykładów eksterminacji;
- 4) charakteryzuje polityczne, gospodarczo-społeczne oraz kulturowe skutki II wojny światowej.

CZAS ZAJĘĆ

2 godziny lekcyjne

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: VII 1943, 12–13 X 1943, 18 V 1944, 6 VI 1944, 1942, 1943, IX 1944, IV 1945, 8 V 1945, 2 IX 1945
- postacie: generała Bernarda Lawa Montgomery'ego, generała Władysława Andersa, generała Dwighta Eisenhowera, generała Stanisława Maczka, generała Stanisława Sosabowskiego, admirała Isoroku Yamamoto, generała Douglasa MacArthura, Hirohito

ROZUMIE

- pojęcia: kocioł Stalingradzki, bitwa pod Kurskiem, front włoski, bitwa pod Lenino, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, bitwa pod Monte Cassino, II Korpus Polski, lądowanie aliantów w Normandii, bitwa pod Falaise, 1. Dywizja Pancerna, operacja „Market Garden”, bitwa pod Arnhem, 1. Samodzielna Brygada Spadochronowa, naloty dywanowe, operacja berlińska, bezwarunkowa kapitulacja Niemiec, Midway, taktyka „żabich skoków”, kamikadze, Hiroszima, Nagasaki, bezwarunkowa kapitulacja Japonii

POTRAFI

- scharakteryzować przebieg II wojny światowej na froncie wschodnim w latach 1942–1945
- przedstawić znaczenie utworzenia drugiego frontu dla losów wojny w Europie Zachodniej
- omówić działania zbrojne na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945

Materiał realizowany na pierwszej godzinie lekcyjnej

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji (*Dowiem się, jak doszło do pokonania bloku państw osi*). Prosimy, aby uczniowie przypomnieli, jaki był przebieg działań zbrojnych na frontach II wojny światowej do końca 1941 r.

II. ROZWINIĘCIE

Rysujemy na tablicy oś czasu w przedziale lat 1942–1945. Dzielimy uczniów na grupy i rozdajemy im instrukcje. ►

Grupa I

Na podstawie podrozdziału *Niemieckie ofensywy i porażki na frontach w latach 1942–1943* (s. 58–59) przygotujcie krótką dziennikarską relację (np. do wiadomości radiowych) z przebiegu tej ofensywy. Następnie wybierzcie najważniejsze wydarzenia, które później zaznaczycie na osi.

Grupa II

Na podstawie podrozdziału *Sowiecka ofensywa na froncie wschodnim od 1943 r.* (s. 59–61) przygotujcie krótką dziennikarską relację (np. do wiadomości radiowych) z przebiegu tej ofensywy. Następnie wybierzcie najważniejsze wydarzenia, które później zaznaczycie na osi.

Grupa III

Na podstawie podrozdziału *Walki na froncie włoskim w latach 1943–1945* (s. 61–62) przygotujcie krótką dziennikarską relację (np. do wiadomości radiowych) z przebiegu tych walk. Następnie wybierzcie najważniejsze wydarzenia, które później zaznaczycie na osi.

Grupa IV

Na podstawie podrozdziału *Lądowanie aliantów w Normandii i otwarcie drugiego frontu w 1944 r.* (s. 62–63) przygotujcie krótką dziennikarską relację (np. do wiadomości radiowych) z przebiegu tych walk. Następnie wybierzcie najważniejsze wydarzenia, które później zaznaczycie na osi.

Grupa V

Na podstawie podrozdziału *Alianckie uderzenie na III Rzeszę i jej klęska w 1945 r.* (s. 64) przygotujcie krótką dziennikarską relację (np. do wiadomości radiowych) z przebiegu tych walk. Następnie wybierzcie najważniejsze wydarzenia, które później zaznaczycie na osi.

Grupa VI

Na podstawie podrozdziału *Wojna na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945* (s. 64–66), przygotujcie krótką dziennikarską relację (np. do wiadomości radiowych) z przebiegu tych walk. Następnie wybierzcie najważniejsze wydarzenia, które później zaznaczycie na osi.

Po upływie wyznaczonego czasu poszczególne grupy prezentują kolejne etapy II wojny światowej, nanosząc na oś czasu najważniejsze daty i wydarzenia. Polecamy uczniom, aby przerysowali oś jako notatkę.

Następnie uczniowie wymieniają przyczyny klęski państw osi. Zapisujemy je na tablicy i wspólnie analizujemy.

Omawiamy skutki II wojny światowej. Podczas analizy strat ludzkich można wyświetlić uczniom animację *Liczba ofiar II wojny światowej w poszczególnych krajach*.

III. PODSUMOWANIE

Zadajemy pytanie:

- ▶ Które momenty działań zbrojnych z lat 1942–1945 były przełomowe? (Prosimy uczniów o uzasadnianie swoich opinii).

METODY KONTROLI

Uczniowie oceniają decyzję Amerykanów o zrzuceniu bomb atomowych.

PRACA DOMOWA

Wykonajcie pisemnie polecenie 1 z podsumowania w podręczniku (s. 69).

Materiał realizowany na drugiej godzinie lekcyjnej

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat (*Propaganda w czasie II wojny światowej*) i główny cel lekcji (*Dowień się, jaką rolę pełniła propaganda w czasie II wojny światowej*).

Prosimy o przypomnienie, jaki był przebieg działań zbrojnych na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945.

II. ROZWINIĘCIE

Zadajemy pytania:

- ▶ Czym jest propaganda?
- ▶ W jakim celu władze wykorzystują propagandę?
- ▶ Jaką rolę odgrywa ona w czasie wojny?

Wyświetlamy film animowany *Kino – cyrk*.

Pytamy uczniów o ich odczucia i przemyślenia, wspólnie analizujemy zabiegi propagandowe zastosowane w kreskówce.

Rozdajemy karty pracy , a następnie włączamy film Disneya *Twarz Führera* (*Der Fuehrer's Face*), od minuty 1:22.

Uczniowie w czasie oglądania uzupełniają odpowiedź do zadania 1.

Rozdajemy w klasie kserokopie ulotki propagandowej. Prosimy uczniów, aby pocięli kartki wzdłuż przerywanej linii, a następnie ułożyli je na nowo.

(Uwaga: drukujemy tylko pierwszą stronę tego materiału. Na drugiej znajduje się wzór rysunku, który ma powstać po złożeniu czterech kawałków).

Wspólnie analizujemy wiersz znajdujący się na ulotce oraz sens zabiegu, jakim było złożenie świni w twarz Hitlera.

Następnie prosimy uczniów o wykonanie zadania 2 z karty pracy.

III. PODSUMOWANIE

Zadajemy pytanie:

- ▶ Jaką rolę odgrywała propaganda w czasie II wojny światowej?